

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžz/9/2014
Identifikačné číslo spisu:	9014010088
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9014010088.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Igora Belka v právnej veci navrhovateľa: stengl a. s. so sídlom Sumbalova 1A, 841 04 Bratislava, IČO: 35 873 426, právne zastúpeného GRISČIK & PARTNERS s.r.o., Hviezdoslavovo nám. 25, 811 02 Bratislava, IČO: 35 893 893, konajúci prostredníctvom JUDr. Jozefa Griščika, advokáta, proti odporcovi: Protimonopolný úrad Slovenskej republiky so sídlom Drieňová 24, 826 03 Bratislava, o návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom odporcu, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na ochranu pred nezákonným zásahom **z a m i e t a** .

Účastníkom náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

Odôvodnenie

I.

Návrhom z 18. júna 2014 označeným ako „Žaloba o ochranu pred nezákonným zásahom“ sa navrhovateľ domáhal vydania rozsudku, ktorým by najvyšší súd zakázal odporcovi

1. prezerateľ, oboznamovať sa s obsahom, rozmnožovať, poskytovať inému, ako aj inak používať kópie elektronických dokumentov, ktoré odporca vyhotovil pri inšpekcii, ktorú vykonal dňa 04.02.2014 u navrhovateľa, a ktoré uložil ako súbory „NOVOTNY inšpekcia.pst“, „NOVOTNY dokumenty inšpekcia 04022014“, „J. inšpekcia.pst“, „J. dokumenty inšpekcia 04022014“, „F. inšpekcia.pst“ na jeho DVD disky a na jeho pevnom disku (číslo AS NF1S6C14100057, SN: 5PL31XQP, model: ST 9120821 AS, zn. Seagate),

2. odpečať DVD disky a pevný disk (číslo AS NF1S6C14100057, SN: 5PL31XQP, model: ST 9120821 AS, zn. Seagate), na ktoré odporca pri inšpekcii, ktorú vykonal dňa 04.02.2014 u navrhovateľa, uložil súbory „X. inšpekcia.pst“, „X. dokumenty inšpekcia 04022014“, „J. inšpekcia.pst“, „J. dokumenty inšpekcia 04022014“, „F. inšpekcia.pst“ a uložil mu povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania, ktoré vyčísli, keď bude známa ich

konečná výška.

Na odôvodnenie svojho návrhu uviedol, že dňa 04.02.2014 vykonal odporca v priestoroch navrhovateľa inšpekciu podľa § 22 ods. 3 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže (ďalej iba „ZOHS“) v súvislosti s prešetrovaním vo veci možných dohôd alebo zosúladených postupov, ktoré majú za cieľ alebo môžu mať za následok obmedzovanie súťaže podľa § 4 ods. 1 ZOHS a čl. 101 Zmluvy o fungovaní EU, a ku ktorým údajne došlo na území Slovenskej republiky v období od roku 2007 až do súčasnosti za možnej účasti Stengl Consulting, s.r.o. a navrhovateľa na týchto dohodách.

V rámci inšpekcie pracovníci odporcu prehliadli u navrhovateľa tri špecifikované notebooky a ich e-mailové schránky, na základe vyššie štyridsiaticich kľúčových slov z nich vybrali značné množstvo elektronickej pošty a elektronických dokumentov a tieto skopírovali do súborov uvedených v petite; následne ich uložili na tri DVD disky a pevný disk odporcu, ktoré zapečatili a odniesli so sebou. Tým sa podľa navrhovateľa odporca dopustil nezákonného zásahu do práv navrhovateľa, lebo inšpekcia bola vykonaná na základe poverení, ktoré sú pre svoje vady nezákonné a navyše bola vykonaná nad rámec poverení, a preto v rozpore s § 22 ods. 3 ZOHS. Vady poverení vidí navrhovateľ v tom, že neobsahujú žiadnu informáciu o účele inšpekcie vo vzťahu k navrhovateľovi, ani to, prečo má byť inšpekcia, ktorej účelom je získanie podkladov a informácií týkajúcich sa možných Dohôd obmedzujúcich súťaž uzavretých medzi subjektmi odlišnými od navrhovateľa, vykonaná práve u neho. Navyše inšpekcia bola v skutočnosti vykonaná za iným účelom než bol uvedený v povereniach na jej vykonanie, teda v podstate bez poverení, t. j. v rozpore s ustanovením § 22 ods. 3 ZOHS. Preto aj podklady získané počas nezákonnej inšpekcie sú nezákonné, rovnako ako aj ich akékoľvek ďalšie použitie.

II.

Odporca vo vyjadrení k návrhu navrhovateľa predovšetkým namietal nedodržanie zákonom stanovenej lehoty pre podanie návrhu. Poukázal v tejto súvislosti na rozsudok Najvyššieho súdu zo 17. októbra 2013, sp. zn. 4Sžz/1/2013 s jednoznačným záverom, že návrh mal byť podaný do 30 dní odo dňa spisania zápisnice o vykonanej inšpekcii. V danej veci bola inšpekcia vykonaná v priestoroch navrhovateľa dňa 04.02.2014 a zápisnicu o jej priebehu podpísali členovia štatutárneho orgánu navrhovateľa; jednotlivé úkony, ktoré navrhovateľ považuje za nezákonný zásah, boli vykonané počas inšpekcie. Návrh teda mal byť podaný najneskôr 06.03.2014, bol však spísaný 18.06.2014 a doručený najvyššiemu súdu dňa 19.06.2014, teda oneskorene. Navrhol preto návrh zamietnuť ako neprípustný.

Pre prípad, že by súd návrh nezamietol ako neprípustný, vyjadril sa k otázke personálnej a technickej prepojenosti navrhovateľa a spoločnosti Stengl Consulting, s.r.o., k určitosti poverení a k ich údajnému prekročeniu, k údajnému neuvedeniu dôvodov výkonu inšpekcie v priestoroch navrhovateľa, k údajnej nemožnosti subsumovať navrhovateľa pod pojem osoby majetkovo alebo personálne spojeného s podnikateľmi výslovne uvedenými v poverení, k údajnej nemožnosti zistiť, aké podklady sa majú inšpekciou získať, k údajnému skopírovaniu súkromných správ a komunikácie s advokátom, ako aj k namietanej nezákonnosti držby podkladov získaných inšpekciou a k požadovanému zákazu na ich použitie so záverom, že navrhovateľom uvádzané dôvody a skutočnosti nepreukazujú, že by odporca zasiahol nezákonným spôsobom do práv navrhovateľa. Navrhol preto, aby najvyšší súd návrh zamietol a navrhovateľovi priznal náhradu trov konania.

Svoje vyjadrenie odporca doplnil podaním z 27. apríla 2015, v ktorom poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu z 24. februára 2015, sp. zn. 1Sžz/10/2014, ktoré potvrdilo jeho argumentáciu, že návrh na ochranu pred nezákonným zásahom, ktorý má spočívať vo vykonaní inšpekcie je potrebné podať do 30 dní od vykonania tejto inšpekcie.

III.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie o návrhu navrhovateľa pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v a nasl. OSP, podľa § 250v ods. 8 v spojení

s § 250g ods. 1 OSP prejednal vec na pojednávaní dňa 29. júla 2015 a jednomyseľne dospel k záveru, že navrhovateľom podaný návrh je potrebné v zmysle § 250v ods. 4 OSP zamietnuť z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok jeho prípustnosti.

Podľa § 250v ods. 1 OSP, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods. 3 OSP, návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 250v ods. 4 OSP, súd o takom návrhu rozhodne rozsudkom. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku rozsudku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a lehotu, v ktorej má orgán verejnej správy túto povinnosť vykonať. Povinnosť spočíva v zákaze pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom. Ustanovenie § 250u platí rovnako. Súd návrh zamietne, ak nie je dôvodný alebo návrh nie je prípustný.

Základnou úlohou súdu aplikujúceho ustanovenie § 250v ods. 1 OSP, ktorý koná v správnom súdnictve o návrhu smerujúcom proti tvrdenému zásahu orgánu verejnej správy je preveriť, či sa navrhovateľ skutočne prostredníctvom svojho návrhu domáha súdnej ochrany proti nezákonnej aktivite verejnej správy (materiálna stránka verejnej správy) a či navrhovateľom označená verejná správa skutočne takúto aktivitu vykonala (formálna stránka verejnej správy). Uvedené je dôležité z toho hľadiska, že Občiansky súdny poriadok obsahuje viacero rôznych prostriedkov súdnej nápravy pochybení alebo nedostatkov verejnej správy, pričom výber konkrétneho prostriedku je ponechaný celkom na dispozičnej vôli účastníka. Súd konajúci v správnom súdnictve nesmie vo vzťahu k zvolenému prostriedku súdnej nápravy účastníkom zaujať žiadne iné hodnotiace stanovisko ako iba to, či tento prostriedok bol účastníkom zvolený správne, pričom ho nesmie v konaní upozorňovať na prípadnú nevhodnosť ním zvoleného prostriedku súdnej ochrany, resp. mu radiť iný konkrétny prostriedok.

Zmyslom tejto právnej úpravy je posilnenie ochrany fyzických a právnických osôb pred takými zásahmi, ktoré nie sú založené na konkrétnom rozhodnutí orgánu verejnej správy, ale spočívajú vo faktickej činnosti proti nej a vyžadujú si súdnu pomoc vo forme nápravy tohto pre navrhovateľa spoločensky neúnosného stavu. Citované ustanovenie § 250v ods. 3 OSP upravuje podmienky prípustnosti návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Ide o kumulatívne stanovené podmienky prípustnosti návrhu, ktorými je jednak vyčerpanie dostupných opravných prostriedkov podaných s cieľom nápravy dôsledkov nezákonného zásahu a jednak podanie návrhu v zákonom určenej subjektívnej a objektívnej lehote. Za právne prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, považuje judikatúra Najvyššieho súdu SR ako aj judikatúra Ústavného súdu SR predovšetkým inštitút sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. (predtým podľa zákona č. 152/1998 Z. z.).

Aj vzhľadom na námietky odporcu najvyšší súd skúmal predovšetkým splnenie podmienok prípustnosti návrhu vyplývajúcich z citovaného ustanovenia § 250v ods. 3 OSP. Odporca videl neprípustnosť návrhu z dôvodu jeho podania po uplynutí zákonnej 30 dňovej lehoty v zmysle § 250v ods. 3 OSP, ktorá začína plynúť odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela. Obdobnú situáciu už riešil najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1Sžz/10/2014 zo dňa 24.02.2015, na ktoré poukázal aj odporca v doplnení svojho vyjadrenia, pričom senát najvyššieho súdu nemal dôvod, aby sa odklonil od právneho názoru vysloveného v tomto rozhodnutí. Aj v tomto konaní návrh smeroval proti inšpekcii (vrátane vyhotovení elektronických dokumentov a ich získaní do svojej dispozície) vykonanej odporcom v spoločne užívaných priestoroch spoločnosti Stengl Consulting s.r.o. a navrhovateľa dňa 04.02.2014. Najvyšší súd v citovanom rozhodnutí uviedol, že „Od správneho súdu sa objektívne nemôže očakávať, že bude určovať okamih prvého disponovania s dotknutými elektronickými dokumentmi, ktoré sú iba dôsledkom vykonania inšpekcie, ktorá aj podľa najvyššieho súdu svojim obsahom predstavuje zásah do práv

navrhovateľa... Preto je pre určenie relevantného dátumu začiatku plynutia podstatný deň, kedy orgán verejnej správy získal do svojej moci uvedené dokumenty.“ To v konkrétnej veci znamená, že 30 dňová zákonná lehota začala plynúť dňom 05.02.2014, takže návrh podaný osobne dňa 19.06.2014 bol podaný oneskorene. Najvyšší súd sa nestotožnil s tvrdením navrhovateľa, že návrh bol podaný včas, lebo nezákonný zásah stále trvá, pretože v tomto prípade trvajú iba jeho dôsledky, čo je síce jednou zo zákonných podmienok pre možnosť uplatnenia návrhu podľa § 250v ods. 1 OSP, ale nemá to vplyv na začiatok plynutia subjektívnej 30 dňovej lehoty.

Z podaného návrhu tiež vyplýva, že navrhovateľ pred podaním návrhu na poskytnutie súdnej ochrany neprotestoval proti samotnému spôsobu výkonu inšpekcie a jej dôsledkom, takže nesplnil ani ďalšiu zákonnú podmienku prípustnosti návrhu tým, že nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis. Nevyužil možnosť uplatniť svoje námietky priamo do zápisnice o vykonaní inšpekcie u navrhovateľa v zmysle ZOHS, ani nepodal sťažnosť v zmysle zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, teda nedomáhal sa nápravy nezákonného stavu na príslušnom orgáne verejnej správy. Táto zákonná podmienka vyplýva zo zásady subsidiarity súdneho konania, preto súdnej ochrany sa možno domáhať iba v prípade aktívneho vyčerpania prostriedkov nápravy; je potrebné, aby sa orgán verejnej správy pred súdnym konaním dozvedel o existencii situácie, ktorú navrhovateľ považuje za nezákonný zásah, aby v prípade, že sa s dôvodmi navrhovateľa stotožní, mohol nezákonný zásah bez súdnej pomoci v medziach svojej právomoci rýchlo a účinne odstrániť. Navrhovateľ podal sťažnosť až dodatočne po uplatnení návrhu v deň nariadeného pojednávania 29.07.2015, na ktorom z tohto dôvodu podal návrh na prerušenie konania do uplynutia lehoty 60 dní na vybavenie sťažnosti v zmysle § 13 Zákona o sťažnostiach. Súd tento návrh na pojednávaní zamietol, pretože bez ohľadu na spôsob vybavenia sťažnosti by návrh musel zamietnuť ako oneskorene podaný. Okrem toho zásada subsidiarity súdneho konania predpokladá využitie prostriedkov, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, pred samotným podaním návrhu, inak nemôže byť naplnená.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP v spojení s § 250v ods. 5 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporcovi nevznikol zákonný nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.